

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

ANALÝZA PROBLÉMŮ A POTŘEB KOMUNITY

DEFINICE CÍLŮ A PRIORIT KOMUNITY

AKČNÍ PLÁN PRO DOSAŽENÍ CÍLŮ

Projekt: Komunitní centrum Nýrsko

Realizátor: ALFA Nýrsko z.s.

Kontakt: Petr Vaňkát, alfa.nyrsko@gmail.com

Dokument byl zpracován jako součást projektu Komunitní centrum Nýrsko, registrační číslo CZ.03.2.65/0.0/0.0/16_047/0009280, podrobnější informace o něm viz <http://klub.nyrsko.info/>

Obsah

1. Postup zpracování analýzy	3
2. Závěry z analýzy problémů a potřeb komunity	4
2.1 Závěry ze socioekonomické analýzy	4
2.2 Závěry z jednání se zástupci místní komunity a s místními aktéry	8
2.3 Témata pro možnou spolupráci	9
3. Cíle komunitního centra	10
4. Akční plán pro dosažení cílů	12

1. Postup zpracování analýzy

Získání podkladů k analýze problémů a potřeb komunity probíhalo od zahájení realizace projektu (září 2018) a pro její zpracování byly využity následující zdroje:

- Individuální rozhovory se členy komunity a s místními aktéry.
- Skupinové rozhovory se členy komunity v rámci stávající činnosti klubu Alfa v Nýrsku.
- Skupinový rozhovor s místními aktéry, který proběhl 29. 11. 2018 v prostorách klubu ALFA. Přítomni byli zástupci a zastupitelé města Nýrsko, městyse Čachrov a Dešenice, Masarykovy ZŠ Janovice n. Úhlavou, ZŠ Nýrsko, MAS Ekoregion Úhlava, TJ Nýrsko, Point14, z.ú., Člověk v tísni, o.p.s.
- Zpracované strategické a analytické dokumenty týkající se regionu (zejména Plán rozvoje a udržitelnosti sociálních služeb mikroregionu Úhlava a ORP Klatovy, Návrh systému sociálního a dostupného bydlení ve městě Nýrsko, Strategie komunitě vedeného místního rozvoje pro území MAS Ekoregion Úhlava, Analýza SVL v ČR).

Analýza sociálních potřeb místní komunity a zapojení jejich členů do formulace problémů byla zpracována postupnou realizací následujících kroků:

- Identifikace a oslovení členů komunity – jejím smyslem byla identifikace potřeb stávajících členů komunity napojených na klub Alfa a jejich zapojení do plánování aktivit komunitního centra. Obsahem byla i identifikace a oslovení dalších potenciálních členů komunity a jejich zapojení do aktivit komunity. Aktivita se skládala z následujících částí:
 - rozvíjení stávající sítě kontaktů prostřednictvím návštěvníků klubu a klientů, poradny (rodinní příslušníci, přátelé,...),
 - vyhledávání a kontaktování členů komunity v jejich přirozeném prostředí – okolí škol, sociálně vyloučené lokality, „špatné adresy“.
- Navázání spolupráce se sociálními pracovníky obcí, poskytovateli sociálních služeb, dalšími NNO a vzdělávacími zařízeními působícími v regionu, která probíhala formou individuálních rozhovorů
- Oslovení potencionálních účastníků z řešeného území a následné svolání fokusní skupiny (skupinového rozhovoru) - obsahem setkání byla společná diskuse o problémech komunity a možnostech spolupráce při jejich řešení.
- Součástí individuální i skupinové práce se stávajícími i novými členy byla identifikace potřeb jednotlivých členů komunity a jejich zobecnění a transformace do obecných potřeb a možných aktivit komunity směřujících k

řešení daných problémů.

Výstupem výše uvedených kroků byla podrobná analýza potřeb komunity, definice cílů a priorit komunity a akční plán, jak těchto cílů a priorit dosáhnout.

2. Závěry z analýzy problémů a potřeb komunity

2.1 Závěry ze socioekonomické analýzy

Obyvatelstvo

Činnost centra se týká území MAS Ekoregion Úhlava vymezeného územím obcí Bezděkov, Čachrov, Dešenice, Hamry, Chudenín, Janovice nad Úhlavou, Klenová, Modrava, Nýrsko, Prášíly, Srní, Strážov a Železná Ruda. Rozloha regionu je 624,38 km². Na této rozloze k 31.12.2017 žilo 13 621 obyvatel. Průměrná hustota zalidnění je tedy necelých 22 obyvatel/km² a jedná se o velmi řídkce osídlené území.

Nejvíce obyvatel žilo v Nýrsku, Janovicích nad Úhlavou, Železně Rudě a Strážově. V těchto obcích žije téměř 75% všech obyvatel. Od roku 2008 počet obyvatel postupně klesal, v roce 2017 zde žilo o 902 obyvatel méně než v roce 2008. To znamená o 66 osob na 1000 obyvatel, zatímco v okrese Klatovy to bylo pouze o 25 osob na 1000 obyvatel. K nejvýraznějšímu poklesu obyvatel v tomto období došlo v Železně Rudě a Nýrsku. Stejný klesající trend počtu obyvatel probíhá i na území SO ORP Klatovy a SO ORP Sušice. Úbytek obyvatelstva je způsoben především vystěhováváním obyvatel z území.

Obec	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Bezděkov	918	931	925	938	939	947	949	946	927	926
Čachrov	517	499	483	525	532	523	525	517	510	503
Dešenice	680	679	702	689	680	675	687	689	679	684
Hamry	109	107	108	110	113	116	122	130	129	124
Chudenín	641	656	633	604	597	589	588	593	620	616
Janovice nad Úhlavou	2 222	2 256	2 251	2 236	2 268	2 264	2 271	2 241	2 216	2227
Klenová	125	124	122	126	128	125	121	119	113	114
Modrava	55	55	66	69	70	70	70	72	73	78
Nýrsko	5 180	5 140	5 142	5 055	5 006	4 978	4 957	4 962	4 945	4930
Prášíly	155	156	167	173	161	155	152	153	157	153
Srní	275	270	276	261	257	252	248	245	235	228
Strážov	1 336	1 362	1 340	1 351	1 351	1 368	1 397	1 406	1 413	1408
Železná Ruda	2 310	2 279	2 264	1 817	1 798	1 765	1 745	1 674	1 636	1630
Území MAS	14 523	14 514	14 479	13 954	13 900	13 827	13 832	13 747	13 653	13 621
SO ORP Klatovy	51 447	51 544	51 513	50 799	50 751	50 598	50 588	50 549	50 511	50 479
SO ORP Sušice	25 025	24 972	24 948	24 705	24 579	24 547	24 448	24 361	24 293	24 199

Vývoj počtu obyvatel v obcích MAS Ekoregion Úhlava, Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Vzdělávání

Údaje o vzdělanostní struktuře obyvatel na území MAS vychází ze Sčítání lidí, bytů a domů z roku 2011. Novější data nejsou k dispozici. Nejvíce osob má středoškolské vzdělání (37,42% bez maturity a 25,27% s maturitou). Ve srovnání s jinými územími je zřejmé, že v MAS Ekoregion Úhlava je poměrně málo obyvatel s vyšším než středoškolským vzděláním (7,9%) a to jak oproti krajskému (11,53%), tak i celorepublikovému průměru (13,77%). Oproti krajskému i celorepublikovému průměru je zde i vyšší procento obyvatel se základním vzděláním a vyučených.

V MAS Ekoregion Úhlava je 10 mateřských škol, 5 základních škol, ve kterých probíhá výuka na prvním stupni (Bezděkov, Čachrov, Dešenice, Chudenín a Srní) a 5 základních škol s výukou na 1. a 2. stupni (Nýrsko – 2 školy, Janovice, Strážov, Železná Ruda). Žádná mateřská ani základní škola není v obcích Hamry, Klenová, Modrava a Prášily. Síť škol je nicméně dostatečně hustá. Existence školy je z důvodu nedostatečného počtu žáků a tudíž neúměrně vysokých nákladů z obecního rozpočtu na udržení provozu školy ohrožena v Chudeníně, Čachrově a Srní. O rozšíření kapacity základní školy naopak uvažuje obec Bezděkov a výhledově i město Nýrsko.

S ohledem na blízkost hranice se SRN bude vhodné se v oblasti vzdělávání více zaměřit na přeshraniční spolupráci mezi školami a podporovat více výuku němčiny (výměnné pobyty, mentoring učitelů apod.). Kromě vlastního vzdělávání je třeba se zaměřit i na podporu programů a projektů, které budou zapojovat rodiče do života školy a také programů zaměřených na prevenci patologických a dalších rizikových jevů (řešení konfliktů, šikany, zlepšení komunikace, drogovou prevencí a sociální výchovu), dále na spolupráci a komunikaci, snášenlivost napříč všemi sociálními a věkovými skupinami.

Na území MAS Ekoregion Úhlava není žádná střední ani vysoká škola. Nejbližší střední školy jsou ve městech Sušice, Klatovy a Domažlice. V nejbližších Klatovech je díky spolupráci s Provozně ekonomickou fakultou České zemědělské univerzity v Praze možné vysokoškolské studium oboru Veřejná správa a regionální rozvoj. V Konzultačním středisku PEF ČZU v Praze, které bylo v Klatovech otevřeno v roce 2002, dále probíhá jak výuka bakalářského studijního programu, tak navazujícího magisterského. Největší a nejdostupnější nabídka vysokého školství je v Plzni. V území je pocíťován zejména nedostatek kvalitních učebních oborů a následně pak i řemeslníků. Chybí spolupráce mezi zaměstnavateli, podnikateli a školami, které způsobuje poměrné odtržení vzdělávání od potřeb praxe.

Nabídka mimoškolních a vzdělávacích aktivit je centralizována zejména do větších měst v regionu, jako je Nýrsko či Železná Ruda. Zde je tato nabídka poměrně široká a kvalitní. Na území MAS působí jediné středisko volného času a to Dům dětí a mládeže v Nýrsku (DDM), které nabízí aktivity v oblasti sportovní, společenskovední, estetické, dramatické, jazykovědní a hudební i klubové kroužky a kurzy výpočetní techniky. V regionu dále působí Základní umělecká škola Nýrsko, která kromě vlastního Nýrska zajišťuje výuku i v Janovicích nad Úhlavou a v Železně Rudě. V menších obcích tyto aktivity spíše chybí, v obcích se základními školami je do určité míry zajišťují školní kluby či družiny. Jde např. o činnost spolku Centrum volného času Železná Ruda, které nabízí volnočasové aktivity pro děti i dospělé (zejména kreativní, výtvarné, keramické či kulturní) a v letním období i příměstské tábory. Organizace zároveň působí i jako mateřské centrum pro rodiče a děti do 5 let.

Letní dětské příměstské tábory se všeobecným i speciálním zaměřením v Nýrsku organizuje i DDM a soukromý realizátor (Tělovýchovná jednota Nýrsko, z.s.).

Ekonomická aktivita¹

Na území MAS bylo v roce 2011 ekonomicky aktivních 46,71% všech obyvatel, což je srovnatelné s okresem Klatovy (46,8%), ale méně než odpovídá krajskému (48,86%) a republikovému (48,68%) průměru.

Z údajů Regionálních statistik MPSV vyplývá, že v roce 2018 byl v Plzeňském kraji medián hrubé měsíční mzdy v mzdové sféře 29 245 Kč a v platové sféře 33 332 Kč. Většina subjektů převažujících na území MAS patří do mzdové sféry. Co se týče výše mezd podle vzdělání, medián hrubé měsíční mzdy byl v mzdové sféře v roce 2018 v Plzeňském kraji u osob se základním vzděláním 24 503 Kč, u vyučených 27 500 Kč a u osob se středoškolským vzděláním (s maturitou) 30 445 Kč. V téže sféře byl v roce 2018 medián hrubé měsíční mzdy ve službách a obchodu 20 144 Kč, a 21 777 Kč u nekvalifikovaných profesí. S ohledem na vyšší procento obyvatel s nejvyšším dokončeným vzděláním základním a střední bez maturity na území MAS oproti krajskému průměru, lze předpokládat, že na sledovaném území byl medián hrubé měsíční mzdy spíše nižší, než je běžný krajský průměr.

Nezaměstnanost

Nezaměstnanost celorepublikově klesá a stejná situace je i na území MAS. K 31. 12. 2008 byl na území MAS podíl nezaměstnaných 4,3%, v roce 2017 to bylo již jen 2,05 %. Také počet uchazečů o zaměstnání se snížil, z 456 na 186 uchazečů. Podíl nezaměstnaných na území MAS byl nižší než v okrese Klatovy (2,7%) a Plzeňském kraji (2,55%).

Počet uchazečů o práci byl, k 31.12.2017, na území MAS celkem 186 osob, z nichž 50 bylo osob se zdravotním postižením (26,9 %), 91 osob bylo starších než 50 let (48,9%) a 2 byli mladší 19 let (1,1 %). 25 osob (13,4%) bylo v evidenci uchazečů o zaměstnání déle než 2 roky. Nejvyšší podíl nezaměstnanosti v území MAS je v obcích Srní (7,74%) a Prášíly (4,63%), nadprůměrný je podíl nezaměstnaných v rámci MAS také v Dešenících, Hamrech, Strážově, Janovicích nad Úhlavou a v Chudeníně.

Zadluženost obyvatel

U přehledu exekucí vycházíme z online dostupné mapy exekucí (<http://mapaexekuci.cz>). Data týkající se počtu exekucí se vztahují pouze k fyzickým osobám, jsou z roku 2017 a poskytla je Exekutorská komora ČR².

¹ Data o ekonomické aktivitě obyvatel jsou k dispozici pouze ze SLDB 2011.

² <http://mapaexekuci.cz/index.php/mapa-2/>

Dle této mapy bylo v roce 2017 na území MAS Ekoregion Úhlava v exekuci 9,38 % obyvatel starších 15 let (1 093 osob), přičemž na 1 osobu v exekuci průměrně připadalo 4,66 exekucí o průměrné jistině 67 460 Kč na 1 exekuci. Procento obyvatel v exekuci bylo vyšší, než odpovídá okresnímu průměru (7,2%), ale mírně nižší než byl krajský (9,62%) a celorepublikový průměr (9,7%). Průměrný počet exekucí na dlužníka byl nižší, ale jistina na 1 exekuci naopak vyšší než odpovídá krajskému i celorepublikovému průměru.

Území	MAS Ekoregion Úhlava	Okres Klatovy	Pízeňský kraj	ČR
Obyvatelé starší 15 let	11 649	73 934	490 218	8 939 378
Obyvatelé starší 15 let v exekuci	1 093	5 320	47 175	850 044
% obyvatel v exekuci	9,38	7,2	9,62	9,7
Počet exekucí	4 542	26 846	256 426	4 692 881
Průměrný počet exekucí na 1 osobu v exekuci	4,66	5,00	5,4	5,6
Průměrná jistina na 1 exekuci (Kč)	67 460	52 235	49 648	75 712

Exekuce fyzických osob, Mapa exekucí, 2017

Srovnáváme-li jednotlivé obce na území MAS, pak lze říci, že největší procento osob v exekuci bylo v roce 2017 v Železné Rudě (18,85%), Hamrech (13,16%), Dešenicích (10,73%) a Janovicích nad Úhlavou (10,50%). Cca 9-10% obyvatel v exekuci je pak v Čachrově, Chudeníně a Srní. Největší průměrný počet exekucí na 1 osobu byl na Modravě (7,3%) a největší průměrné jistiny na 1 exekuci v Srní a Dešenicích (viz tabulka níže). Nejméně osob v exekuci bylo v Klenové a Strážově.

Území	Bezděkov	Čachrov	Dešenice	Hamry	Chudenín	Janovice nad Úhlavou	Klenová	Modrava	Nýrsko	Prácheň	Srní	Strážov	Železná Ruda
Obyvatelé starší 15 let	776	453	587	114	500	1 829	100	61	4 260	130	214	1 182	1 443
Obyvatelé starší 15 let v exekuci	39	39	63	15	50	192	2	4	341	8	19	49	272
% obyvatel v exekuci	5,03	8,61	10,73	13,16	10,00	10,50	2,00	6,56	8,00	6,15	8,88	4,15	18,85
Počet exekucí	262	272	273	57	310	1 027	14	29	1 474	34	66	172	1 105
Průměrný počet exekucí na 1 osobu v exekuci	6,7	7,00	4,3	3,8	6,2	5,3	7,0	7,3	4,3	4,3	3,5	3,5	4,1
Průměrná jistina na 1 exekuci (Kč)	65 999	38 000	202 211	40 910	35 082	68 977	8 937	53 634	45 616	28 699	240 505	112 310	64 929

Exekuce fyzických osob v obcích MAS Ekoregion Úhlava, Mapa exekucí, 2017

Kriminalita

Počet trestných činů spáchaných na území MAS Ekoregion Úhlava není možné přesně určit, neboť dostupná jsou data pouze za území okresu (a vyšších územních celků - kraje a ČR). Počet

spáchaných trestných činů klesá na úrovni celé ČR. V okrese Klatovy se počet trestných činů od roku 2008 snížil z 1 899 na 1065 v roce 2018. Pokud přepočteme počet trestných činů na 1000 obyvatel, pak v roce 2008 bylo v okrese spácháno na 1000 obyvatel 21,4 trestných činů a v roce 2018 pak 12,3 trestných činů. V Plzeňském kraji bylo v roce 2008 spácháno 26,6 a v roce 2018 pak 16,9 trestných činů na 1000 obyvatel.

Sociálně vyloučené lokality

Výskytem a zmapováním sociálně vyloučených lokalit v rámci celé ČR se zabývá Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR z roku 2014, kterou zpracovala firma GAC, spol. s.r.o. Podle této analýzy se na území SO ORP Klatovy nachází 4 sociálně vyloučené lokality, a to 2 v Janovicích nad Úhlavou, 1 v Dlažově a 1 v Klatovech. Na území SO ORP Sušice dle studie sociálně vyloučená lokalita není. Z těchto lokalit se přímo na území MAS nachází pouze sociálně vyloučená lokalita v Janovicích nad Úhlavou. Ostatní lokality jsou ale poměrně blízko, ve vzdálenosti do cca 15 km od území MAS. U popisu SVL v Janovicích n. Úhlavou se uvádí, že jde o 2 lokality, ve kterých žije asi 100 obyvatel. První lokalita se nachází v centru obce a jedná se o dvoupatrový dům, v němž žije asi 25 osob v 8 bytech, druhá lokalita je na periferii obce mimo běžnou zástavbu, poblíž průmyslových areálů. Jedná se o pětipatrový panelový dům, ve kterém žije 50-75 osob v 15 bytech. Data z analýzy však již nejsou aktuální, u druhé lokality se jedná o ubytovnu, v níž jsou nyní ubytováni téměř výhradě zahraniční dělníci, a k lednu 2019 ji obývá již jen jedna rodina, s níž pracovníci komunitního centra komunikují a spolu s poskytovateli sociálních služeb se jí snaží pomoci nalézt adekvátní bydlení. Stejně tak je udržována spolupráce s dalšími rodinami, které se z ubytovny odstěhovaly koncem roku 2018.

2.2 Závěry z jednání se zástupci místní komunity a s místními aktéry

Při přípravě založení komunitního centra Nýrsko byly ve spolupráci s místní komunitou identifikovány následující problémy a potřeby:

- **Vzdělávání:** Za jakýmkoliv vzděláváním nad rámec ZŠ je nezbytné dojíždět (do Klatov, Plzně, Kdyně, Domažlic,...). Mládež je též třeba více motivovat při volbě vzdělávacích oborů s ohledem na možnosti jejich budoucího uplatnění.
- **Nefunkční rodiny:** Rodiče často vytváří špatné vzory, důležitá je tedy i práce se samotnými rodiči (přímá práce, konzultace, společná setkání, přednášky,..); zapojení rodičů je velmi obtížné, navazování důvěry je dlouhodobá záležitost.
- **Životní styl, volný čas:** V regionu není dostatek míst, kde mohou mladí lidé trávit volný čas. K tomu se přidává lehká dostupnost alkoholu a drog, která vede často k závislostem. K „tradičním“ drogám se v posledních letech přidávají drogy virtuální (mobilní telefony, internet). Rovněž ve veřejném prostoru měst vznikají problémové lokality (v Nýrsku jde např. o park u jezu u řeky Úhlava, lavičky v okolí „večerek“ apod.). Město Nýrsko se již vícekrát pokoušelo nabídnout volnočasové aktivity, ale nepodařilo zajistit dohodu o tom, o jaké aktivity by byl ze strany mládeže zájem, popř. zajistit zájemce o jejich organizování z řad

mladých.

- **Bydlení:** Bydlení je obecně špatně dostupné, zvláště pro romské rodiny. Jako specifický problém se ukazuje bydlení na soukromé ubytovně v Janovicích. V ubytovně již bydlí převážně agenturní pracovníci, ale ke konci roku 2018 v ní stále v ní žily tři rodiny s dětmi ve věkovém rozpětí 3 až 18 let. Jedna rodina sice žije v bytě se samostatným vchodem, ale dvě další bydlí přímo na ubytovně. Rodiny nemají jistotu stálého bydlení, prostředí ubytovny je pro výchovu dětí velmi nevyhovující. Rodiče zatím marně shánějí nové bydlení, kromě pracovníků projektu pomáhá rodinám i Člověk v tísni, mimo jiné též doučováním dětí (1x týdně)³. Zkušenosti z ostatních obcí v regionu jsou rozdílné. Např. v Čachrově mají negativní zkušenosti s některými nájemci, kteří odešli z obecních bytů s dluhem, který nesplácí. Obec Dešenice naproti tomu vlastní sociální byty, aktuálně jsou jejich nájemci bez dluhů, je třeba průběžně s nimi komunikovat.

2.3 Témata pro možnou spolupráci

Na podkladě výše uvedených problémů a potřeb byla zformulována následující témata pro možnou spolupráci:

Prostory pro činnost komunitního centra v Nýrsku

Činnost komunitního centra bude možné přenést do jiného objektu. Jedná se o bývalou automatickou telefonní ústřednu, která je v současné době nevyužívaná. Město Nýrsko uvažuje o odkoupení tohoto objektu a jeho rekonstrukci. Druhou možností je modernizace stávajících prostor, aby vyhovovaly plánované náplni (společná setkávání, možnost vytváření menších skupin, individuálních konzultací apod.).

Nefunkční rodiny, práce s rodiči, trávení volného času

Komunitní centrum může sloužit jako zázemí pro trávení volného času širokého spektra místních aktérů. Ke zvážení je i vytvoření rukodělné dílny pro rozvíjení kreativity a seberealizování klientů komunitního centra. Podpora sociálního začleňování mládeže je provázaná s informovaností jejich rodičů, např. formou přednášek, společných setkání apod. Cílem bude rozšířit obzory rodičů o potřebách a problémech mládeže, aktivity budou zaměřeny i na prevenci vzniku závislostí. Důraz bude kladen nejen na trávení volného času, ale i na životní hodnoty, pomoc s rozvíjením plánů a cílů jednotlivých aktérů.

Vzdělávání

Komunitní centrum spolu s partnery bude školám nabízet vzdělávací programy zaměřené na prevenci a řešení sociopatologických jevů (drogy, nefunkční vztahy v rodině, násilí apod.).

Akumulace problémů

Problém představuje akumulace problémů (nevyhovující bydlení, nezaměstnanost, dluhy,

³ V lednu 2019 bydlela jedna rodina v Nýrsku (přistěhovala se k příbuzným, problém však představuje malý byt obývaný dvěma rodinami, takže se jedná o dlouhodobě neudržitelné řešení a problém je potřeba dále řešit), další rodina, matka samoživitelka s pěti dětmi ve věku 3 – 16 let, se odstěhovala mimo území MAS (opět však do nejistých bytových podmínek - azylový dům) a v rodině, která zůstala na ubytovně, dostal otec infarkt, je hospitalizován možnosti jejího budoucího pobytu na ubytovně se také komplikuje.

výchovné a vzdělávací problémy,...) v konkrétních lokalitách. Komunitní centrum bude díky navazování kontaktů v území sloužit i jako prevence vzniku takových lokalit, v případě objevení se indicií jejich vzniku bude s dalšími partnery z území usilovat o zamezení kumulace výše uvedených problémů.

Dostupnost bydlení

Ve spolupráci s místními partnery bude činnost komunitního centra zaměřená i na asistenci s nalezením a udržením bydlení pro rodiny v bytové nouzi v regionu.

3. Cíle komunitního centra

Na základě provedené analýzy a komunikace se zástupci místní komunity byly formulovány následující cíle činnosti komunitního centra:

Rozšíření nabídky trávení volného času

Z analýzy vyplývá, že organizací ve městě Nýrsko zaměřených na podporu dětí a mládeže případně na volnočasové aktivity není příliš mnoho (ZUŠ, DDM). V daném území chybí především prostor, kde by mládež mohla pod dozorem dospělé, pro ně důvěryhodné osoby provozovat své neorganizované aktivity. Nabídka mimoškolních a vzdělávacích aktivit je centralizována zejména do větších měst v regionu, v menších obcích spíše chybí. Z tohoto důvodu je v daném území velmi důležitá podpora volnočasových aktivit mládeže.

Na základě zmapování situace a potřeb komunity, komunitní centrum nabízí skupinové společensko-kulturní a sportovní aktivity na sportovištích mimo prostory samotného centra. Jedná se o přípravu na svátky, slavnosti, nácvik divadelních představení a jejich předvedení. Pořádá společné vaření, výroby kostýmů, výtvarné soutěže. Cílem je společné setkání mládeže a realizace společného programu, který inspiruje, baví, vzdělává a zejména motivuje nejen členy komunity, též posiluje vztahy s okolím.

Podpora vzdělávání a rozvoj spolupráce se školami

Děti a mládež ohrožené sociálním vyloučením nejsou ve většině případů svými rodiči motivováni k pravidelné školní docházce, plnění svých školních povinností či smysluplnému trávení volného času. Stávající pojetí inkuzivního vzdělávání není podle části spolupracujících organizací a škol funkční, navíc není dostatek kvalitních asistentů, kteří by byli ochotni za stávajících podmínek tuto práci vykonávat. Přítomnost pedagoga a asistenta v jedné třídě vede někdy k vyrušování ostatních žáků, narušuje se „plynulost výuky“.

Činnost komunitního centra bude více provázána s činností škol na území MAS. Proběhne bližší seznámení se s problematikou vzdělávání v Nýrsku zajistí lepší komunikaci a otevře nové obzory rodinám sociálně ohroženým. Komunitní centrum bude monitorovat potřebnost návazných témat souvisejících se vzděláváním (např. otevření řemeslné dílny) a pomáhat většímu propojení školy a rodičů. Dále bude spolu s partnery školám nabízet vzdělávací programy zaměřené na prevenci a řešení sociopatologických jevů (drogy, nefunkční vztahy v rodině, násilí apod.). Zaměří se na podporu a motivaci k pravidelné školní docházce, na přípravu (doučování), vztahy a konflikty v dětském kolektivu, prevenci šikany, výchovu mládeže (omezení vlivu „špatné party“).

V neposlední řadě na podporu a představení možností dalšího studia po ukončení základní školy.

Komplexní podpora rodin

Podpora sociálního začleňování mládeže je provázána s informovaností jejich rodičů, např. formou přednášek, společných setkání apod. Naplňováním tohoto cíle dojde k rozšíření vědomí rodičů o potřebách a problémech mládeže, aktivity budou zaměřeny např. i na prevenci vzniku závislostí.

Komunitní centrum nabídne širokou škálu poradenství v oblastech partnerských, rodinných, příbuzenských a sousedských vztahů. Mimo jiné téma domácího násilí, jeho předcházení a řešení důsledků, zodpovědnosti při zakládání rodiny. Též se zaměří na oblast následků konzumace alkoholu, užívání drog, nezodpovědného a zdravého životního stylu, problematiky sexuální výchovy. Téma výchovy je nedílně spjata s motivací k osamostatnění se u dospívajících a potřebou pomoci s hledání vhodných pracovních podmínek. Cílem bude příprava na pracovní pohovor, podmínky oslovování potenciálního zaměstnavatele, dodržování zákonných norem při práci.

Podpora samostatného bydlení rodin a jednotlivců a omezení bytové nouze

Z pohledu poskytovatelů sociálních služeb hlavními příčinami ztráty bydlení je zadlužení, nestabilní příjem a ztráta partnera či rodinného zázemí. Dle poskytovatelů sociálních služeb v Nýrsku té chybí krizové bydlení. V okolí Nýrska jsou dvě ubytovny. Obě ubytovací zařízení jsou specifické vysokou kumulací osob s nízkým vzděláním a nezaměstnaných, které jsou svým okolím paušálně považovány za „nepřizpůsobivé“. Nezaměstnanost, respektive nemožnost si najít práci, nekvalitní bydlení, vysoké nájemné na ubytovně a malá motivovanost se vzdělávat vede k minimální šanci se z těchto problémů dostat. Děti a mládež nejsou svými rodiči nijak motivováni ke školní pravidelné docházce, plnění svých školních povinností či smysluplnému trávení volného času. Je tedy potřeba s dětmi více pracovat.

Ve spolupráci s místními partnery bude činnost komunitního centra zaměřená i na asistenci s nalezením a udržením bydlení pro rodiny v bytové nouzi v regionu. Cílem komunitního centra je také zvýšit informovanost týkající se vedení rodinného rozpočtu, určování finančních priorit a předcházení vzniku dluhů, což jsou atributy způsobující ztrátu bydlení.

Snižování nezaměstnanosti

Nezaměstnanost, resp. nemožnost si najít práci (nekonkurenceschopnost na trhu práce z důvodu nízkého vzdělání a rasové diskriminace ze strany zaměstnavatelů) se jeví jako největší problém zejména na území MAS Ekoregion Úhlava. Cílem komunitního centra bude podpora finanční gramotnosti u dětí a dospělých a výchova v oblasti dluhové problematiky. Téma výchovy je nedílně spjata s motivací k osamostatnění se u dospívajících a potřebou pomoci s hledání vhodných pracovních podmínek. Cílem aktivit tak bude i příprava na pracovní pohovor, podmínky oslovování potenciálního zaměstnavatele, dodržování zákonných norem při práci.

Rozšíření místní působnosti

Komunitní centrum bude působit v celém regionu MAS Ekoregion Úhlava, ale těžištěm jeho činnosti bude Nýrsko a Janovice. Naváže se a bude rozvíjet aktivity místní komunity provozované v rámci klubu Alfa a bude se soustředit na řešení problémů rodin v Janovické ubytovně. Pro rozšíření činností do dalších obcí bude vycházet z identifikace problémů či potřeb zprostředkovaných členy místní komunity a místními aktéry (obce, školy,...)

Prohloubení spolupráce s místními partnery

Komunitní centrum bude průběžně komunikovat s představiteli samosprávy, vzdělávacích institucí a dalšími organizacemi působícími v prostoru MAS Ekoregion Úhlava. Díky tomu bude udržována vzájemná informovanost o problémech a potřebách místní komunity a bude možné, dle zjištěných informací, průběžně upravovat činnost komunitního centra. Předpokládá se rovněž každoroční uspořádání společného setkání všech zájemců z partnerských organizací (diskuse o činnosti komunitního centra a partnerů, možnostech vzájemné spolupráce a problémech území).

4. Akční plán pro dosažení cílů

Z výše popsaných závěrů z analýzy, průběžných jednání se členy místní komunity a partnery vyplývá následující plán pro dosažení cílů:

1) Prohlubování spolupráce místní komunity a rozšiřování místní působnosti komunitního centra

- Realizovat pravidelně individuální i skupinové rozhovory se členy komunity zaměřené na identifikaci a řešení problémů, které budou probíhat přímo v prostorách komunitního centra
- Spolupracovat s rodinami v Janovické ubytovně (v případě potřeby i po té, co získají stabilní bydlení)
- Prohlubovat spolupráci s v místě působícími poskytovateli sociálních služeb (Point 14, Člověk v tísni) a spolupracovat při řešení problémů v obcích MAS
- Pravidelně komunikovat s ostatními místními partnery, podílet se na identifikaci problémů v jednotlivých obcích MAS a navazování kontaktů s místními komunitami v obcích, kde budou identifikovány problémy či potřeby posílení spolupráce
- Pravidelně vyhodnocovat efektivitu činnosti komunitního centra

2) Preventivní aktivity pro mladé lidi ohrožené sociálním vyloučením

- Provéřit potřebnost a podmínky pro vytvoření rukodělné či obdobné dílny, která podpoří rozvoj kreativity a možnost seberealizace mladých lidí
- Zmapovat stávající a podpořit zřízení nových volně dostupných volnočasových areálů a sportovních hřišť na daném území
- Vyhledat a navazovat spolupráci s potencionálními mladými členy komunity v jejich přirozeném prostředí
- Nabízet a organizovat preventivní přednášky zaměřené na prevenci sociálně patologických jevů ve společnosti (téma drogy, partnerské vztahy, násilí, šikana, apod.)
- Organizovat akce zaměřené na osvojování sociálních dovedností - porozumění vzniku konfliktů a učení zvládání rizikových a konfliktních situací, nácvik sociálních dovedností, vícedenní společné pobyty např. s venkovním přespáním, apod.

3) Preventivní aktivity pro mladé rodiny ohrožené sociálním vyloučením a sociálně vyloučené

- Poskytnout volný prostor určený pravidelnému setkávání rodičů s dětmi, napomáhat vedení společné debaty o životních situacích, finančních problémech, výchově a výživě dětí a mládeže
- Organizovat různé společenské akce (divadelní představení, koncerty, apod.)
- Mapování situace v oblasti dostupnosti bydlení, diskriminace na trhu s bydlením, identifikace znevýhodněných členů komunity a osob v bytové nouzi, pomoc s hledáním řešení identifikovaných problémů